

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 90/05

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. augusta 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť:

1. Ing. A. K., bytom T., a D. K., bytom T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 145/00 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 362/04,

2. Ľ. K., bytom T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 145/00 v období po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 71/04-30 z 30. júna 2004 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 362/04, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti Ing. A. K. a D. K. vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 145/00 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 362/04 **n e v y h o v u j e .**

2. Sťažnosti L. K. vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 145/00 v období po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 71/04-30 z 30. júna 2004 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 362/04 **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 19. mája 2005 č. k. I. ÚS 90/05-9 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť:

1. 1. Ing. A. K. a D. K. vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 145/00 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 362/04.

1. 2. Ľ. K. vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 145/00 v období po rozhodnutí ústavného súdu č. k. I. ÚS 71/04-30 z 30. júna 2004 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 362/04.

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že: *„Sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných ľudských práv (...), ktoré boli spôsobené prietahmi v hlavnom súdnom konaní č. k. 9 C 145/00 na Okresnom súde Bratislava I, ako aj prietahmi pri konaní o predbežnom opatrení podľa § 102 Občianskeho súdneho poriadku. Predbežné opatrenie (...) je momentálne na Krajskom súde pod č. k. 6 Co 362/04 (porušovateľ v II. rade), ktoré zaslal porušovateľ v I. rade po odvolaní sťažovateľov zo dňa 21. 09. 2004 až dňa 10. 11. 2004 (t. j. po skoro 2 mesiacoch) na rozhodnutie porušovateľovi v II. rade, ktorý do tohto času, kedy je podávaná táto sťažnosť vo veci nekonal.“*

Sťažovatelia pritom poukázali na skutočnosť, že obidva sudy sa nachádzajú v jednej budove, predbežné opatrenie je právny inštitút na bezodkladnú ochranu navrhovateľovho práva, lehota na vydanie predbežného opatrenia je uvedená priamo v Občianskom súdnom poriadku (§ 75 ods. 4 – najviac 30 dní) a táto lehota sa dá analogicky aplikovať aj na konanie o odvolaní, prietahy v konaní o vydanie predbežného opatrenia majú vplyv na vymožitelnosť práva, pretože žalovaným je obchodná spoločnosť, ktorej majetok môže byť zlikvidovaný, a takisto ide o závažné porušenie základných práv a slobôd sťažovateľov, pretože ústavný súd už nálezom č. k. I. ÚS 71/04-30 konštatoval, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 9 C 145/00 bolo porušené základné právo sťažovateľa Ľ. K., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal tomuto súdu konať bez zbytočných prietahov a priznal mu aj primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov právneho zastúpenia.

Sťažovatelia uviedli, že nekonaním súdu im vzniká škoda, pretože rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cb 192/03 boli sťažovatelia zaviazaní uhradiť finančné prostriedky z úveru na kúpu bytu, proti ktorému podali odvolanie, a museli zaplatiť súdny poplatok, pričom *„finančné prostriedky nikdy nečerpali a nemajú ani žiadne právo k bytu na základe odstúpenia od zmluvy“*.

Ďalej zo sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka Ing. A. K. urgovala konanie vo veci sťažnosťou z 1. októbra 2004 adresovanou predsedovi okresného súdu, ktorý jej odpovedal listom „v tom zmysle, že nie je oprávnený zasahovať do rozhodovacej činnosti zákonného sudcu (...)“.

Sťažovatelia si uplatňujú priznanie náhrady za nemajetkovú ujmu vo výške 900 000 Sk vzhľadom na skutočnosť, že sú porušené ich práva a ide o priet'ahy v konaní spôsobené napriek nálezu ústavného súdu, ktorý prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov.

2. 1. Na základe uvedeného sťažovateľa navrhli, aby ústavný súd vyniesol tento nález:

„1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 145/00 porušil základné právo L. K., Ing. A. K. a D. K., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Krajský súd Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 362/04 porušil základné právo L. K., Ing. A. K. a D. K., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 145/00 prikazuje konať bez zbytočných priet'ahov.

4. Krajskému súdu Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 362/04 prikazuje konať bez zbytočných priet'ahov.

5. L. K., Ing. A. K. a D. K. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 900 000 Sk (...), ktoré sú Okresný súd Bratislava I a Krajský súd Bratislava povinné spoločne a nerozdielne vyplatiť L. K., Ing. A. K. a D. K. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. L. K., Ing. A. K. a D. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5 302,- Sk (...), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet advokátky JUDr. M. K., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený poverenou predsedníčkou JUDr. E. H., listom zo 4. júla 2005 sp. zn.

Spr. 3146/03, krajský súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. D. K., listom z 22. júna 2005 sp. zn. Spr. 3499/05 a právna zástupkyňa sťažovateľov stanoviskom k uvedeným vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu zo 14. júla 2005.

3. 1. Poverená predsedníčka okresného súdu uviedla podrobnú chronológiu úkonov vykonaných okresným súdom v danej veci od 3. októbra 2002, teda od podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a v relevantnej časti svojho vyjadrenia uviedla, že:

„(...) Súhlasím s tým, aby (...) Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

(...) Nález ústavného súdu I. ÚS 71/04-30 bol tunajšiemu súdu doručený dňa 26. 7. 2004. Zákonná sudkyňa bola listom podpredsedu súdu pre civilný úsek zo dňa 26. 7. 2004 požiadaná o pokračovanie v konaní.“

(...) Poverená predsedníčka okresného súdu požiadala ústavný súd, „aby bola vzatá na vedomie skutočnosť, že súd v predmetnej veci koná v súlade s platnými právnymi predpismi. Zákonný sudca v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia koná, časové úseky medzi jednotlivými úkonmi sudkyne sú vzhľadom na vysoké množstvo vecí na oddelení 9 C primerané. Termín pojednávania doposiaľ vytyčený nebol vzhľadom na rozhodovanie súdu o pripustení vstupu ďalšieho účastníka do konania“, a v závere navrhla, aby „nebolo sťažovateľom priznané finančné zadosťučinenie a to z dôvodu, že k zavinenému prieťahu zo strany konajúceho zákonného sudcu nedošlo“. (...)

3. 2. Predsedníčka krajského súdu uviedla nasledovné podstatné skutočnosti:

«(...) Nahliadnutím do zberného spisu tunajšieho súdu som zistila, že vec, vedená pod sp. zn. 6 Co 362/04, napadla na tunajší súd dňa 10. 11. 2004. Po preštudovaní veci jednotlivými členmi odvolacieho senátu súd rozhodol v predmetnej veci uznesením dňa 21. 4. 2005 tak, že uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bol zamietnutý návrh sťažovateľov na vydanie predbežného opatrenia, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po písomnom vypracovaní rozhodnutia odvolacieho súdu bola vec spolu so spisovým materiálom opätovne vrátená prvostupňovému súdu dňa 13. 6. 2005 na ďalší postup v zmysle § 225 OSP. Z priebehu konania je teda zrejmé, že k prieťahom v konaní zo strany krajského súdu

nedošlo. Treba pripomenúť, že návrh na vydanie predbežného opatrenia bol podaný po začatí konania (§ 102 OSP). V zmysle citovaného ustanovenia ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne vydá predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. Z uvedeného je zrejmé, že ustanovenie § 102 OSP neukladá súdu povinnosť rozhodnúť o návrhu na vydanie predbežného opatrenia v lehote 30 dní (ako to je v prípade návrhu na vydanie predbežného opatrenia pred začatím konania v zmysle § 74 OSP) ale používa pojem „neodkladne“ čo treba vykladať s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu. Odvolací senát tunajšieho súdu rozhodol o odvolaní sťažovateľov s prihliadnutím na jeho pracovné zaťaženie ako aj s ohľadom na nový nápad a množstvo doposiaľ nevybavených vecí (podľa rozvrhu práce za rok 2004 senát pracoval s nápadom vyše 700 vecí).

Z vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že konanie pred krajským súdom nebolo poznačené zbytočnými prietahmi, ktoré by boli spôsobené postupom resp. nečinnosťou súdu. (...)

Zároveň si Vám dovoľujem oznámiť, že Krajský súd v Bratislave netrvá na verejnom ústnom pojednávaní.»

3. 3. Právna zástupkyňa sťažovateľov vo svojom stanovisku k uvedeným vyjadreniam uviedla, že:

«Vyjadrenie porušovateľa v 2. rade nie je z vecnej ani právnej stránky významné natoľko, aby mohlo argumenty uvedené v ústavnej sťažnosti spochybnit' alebo vyvrátiť.

Ohľadom lehoty na vydanie predbežného opatrenia nesúhlasím s právnym názorom porušovateľa v 2. rade. Čo sa týka slova neodkladne, považujem ho za termín, ktorý súdu prikazuje konať ihneď, avšak v rámci lehoty v § 75 ods. 4 OSP – nie však podľa zaťaženia súdu inými vecami – pričom lehota určená v § 75 ods. 4 OSP je hraničnou aj pre vydanie predbežného opatrenia počas súdneho konania. Dokonca považujem príkaz konať v prípade predbežného opatrenia počas konania prísnejší ako v prípade predbežného opatrenia pred začatím konania. Kým v prípade predbežného opatrenia podľa § 74 a nasl. OSP súd splní svoju povinnosť ak koná v rámci lehoty v § 75 ods. 4 OSP, v konaní podľa § 102 ods. 1 OSP aj pri dodržaní lehoty podľa § 75 ods. 4 OSP, môže dôjsť k prietahom ak súd nevydá

predbežné opatrenie ihneď, hoci tak urobí v rámci lehoty podľa § 75 ods. 4 OSP. Dôvodom je jednak vyššie uvedený právny názor a jednak fakt, že pred začatím konania nie je osoba, voči ktorej predbežné opatrenie smeruje, oboznámená s postupom navrhovateľa. Predbežné opatrenie vydané aj po 3 – 4 týždňoch tak splní svoj účel. Na druhej strane počas konania osoba, voči ktorej predbežné opatrenie smeruje, s pravdepodobnosťou hraničiacou istote vie o postupe navrhovateľa a účel predbežného opatrenia môže byť skutočne zmarený v prípade, ak nebude vydané skutočne bezodkladne.

K tvrdeniam porušovateľa č. 1 uvádzam, že ide o jednoduchý súhrn dátumov a faktov, ktorý nevyžaduje bližšie vysvetlenie. Dovolím si len pripomenúť rozhodnutie Ústavného súdu SR II. ÚS 71/01 z 31. januára 2002, v ktorom konštatoval, že „konaniu bez zbytočných prieťahov nezodpovedá akýkoľvek (hoci aktívny) postup súdu, ale len ten, do ktorého sa premieta procesná zásada hospodárnosti súdneho konania, rešpektovanie ktorej je nevyhnutným predpokladom rýchleho a účinného poskytnutia právnej ochrany“. Pričom v prípade predbežného opatrenia sú kritéria pre posudzovanie rýchlosti a účinnosti súdnej ochrany rozhodne prísnejšie.

Ďalej k tvrdeniam porušovateľov v 1. aj 2. rade, že vec bola prejednávaná primerane podľa zaťaženia súdov uvádzam, že v tomto smere sa rozhodovacia prax Ústavného súdu SR už ustálila. Ako Ústavný súd SR konštatoval vo veciach III. ÚS 14/00, II. ÚS 51/01, ale aj ďalších „otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prieťahom v konaní“.

Váženému Ústavnému súdu SR oznamujem, že netrvám na tom, aby sa vo vyššie uvedenej veci konalo ústne pojednávanie.»

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 145/00 a stav konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 6 Co 362/04 :

Dňa 27. septembra 2000 podal sťažovateľ Ľ. K. na okresnom súde žalobný návrh proti spoločnosti C., spol. s r. o., so sídlom B. (ďalej len „žalovaná“) o zaplatenie 893 772,80 Sk s prísl. z titulu „vrátenia ceny znehodnoteného diela – bytu po zrušení zmluvy o dielo.“

Dňa 5. februára 2001 okresný súd vyzval sťažovateľa Ľ. K. na zaplatenie súdneho poplatku v lehote 8 dní od doručenia výzvy.

Dňa 7. septembra 2001 okresný súd konanie zastavil, pretože nebol zaplatený súdny poplatok.

Dňa 1. októbra 2001 sťažovateľ Ľ. K. podal odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania.

Dňa 5. októbra 2001 sťažovateľ Ľ. K. zaplatil súdny poplatok.

Dňa 13. novembra 2001 okresný súd zrušil svoje uznesenie zo 7. septembra 2001.

Dňa 17. apríla 2002 konajúca sudkyňa vyzvala žalovanú, aby sa vyjadrila k žalobe v lehote 15 dní. Výzva bola z okresného súdu vypravená 28. augusta 2002.

Dňa 3. októbra 2002 sťažovateľ Ľ. K. doručil okresnému súdu návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by bolo zakázané žalovanej nakladať s jej peňažnými prostriedkami v Ľ., a. s., B. do výšky 652 404,20 Sk a zakázané odpredať už vyššie uvedený byt.

Dňa 21. februára 2003 okresný súd vyzval sťažovateľa Ľ. K. na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na nariadenie predbežného opatrenia v lehote 5 dní.

Dňa 28. marca 2003 sťažovateľ Ľ. K. zaplatil uvedený súdny poplatok.

Dňa 28. marca 2003 okresný súd uznesením č. k. 9 C 145/00-25 nariadil predbežné opatrenie.

Dňa 9. mája 2003 podala žalovaná odvolanie proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia.

Dňa 1. júla 2003 sťažovateľ Ľ. K. doručil okresnému súdu vyjadrenie k odvolaniu žalovanej.

Dňa 10. septembra 2003 bol spis spolu s odvolaním žalovanej predložený krajskému súdu. Odvolací spis bol zaevidovaný pod sp. zn. 11 Cob 88/03.

Dňa 7. novembra 2003 bol spis vrátený okresnému súdu spolu s uznesením č. k. 11 Cob 88/03-46 z 24. septembra 2003, ktorým bolo rozhodnutie o nariadení predbežného opatrenia zrušené a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uznesenie bolo účastníkom konania doručené 18. novembra 2003.

Dňa 19. novembra 2003 sťažovateľ Ľ. K. navrhol pripustiť do konania ďalších účastníkov, a to Ing. A. K. (jeho matku) a D. K., ktorí ako ručiteľia mu podpísali zmluvu o poskytnutí úveru zo Štátneho fondu pre rozvoj bývania a tento fond ich spolu so sťažovateľom Ľ. K. žaloval o vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov.

Dňa 11. decembra 2003 okresný súd vyzval sťažovateľa Ľ. K., aby v lehote 15 dní zaslal listinné dôkazy, ktorými osvedčí svoje tvrdenia o potrebe dočasnej úpravy pomerov predbežným opatrením, resp. aby oznámil, či trvá na nariadení predbežného opatrenia a taktiež, aby oznámil, či navrhuje pristúpenie Ing. A. K. a D. K. do konania na strane žalobcu.

Dňa 14. januára 2004 sťažovateľ Ľ. K. oznámil okresnému súdu, že trvá na nariadení predbežného opatrenia a súčasne oznámil, že súhlasí s pristúpením Ing. A. K. a D. K. do konania na jeho strane, teda na strane žalobcu.

Dňa 23. januára 2004 okresný súd uznesením č. k. 9 C 145/00-56 pripustil do konania na strane žalobcu Ing. A. K. a D. K.

Dňa 20. a 24. februára 2004 Ing. A. K. predložila okresnému súdu dôkazy o úmysle žalovanej previesť vlastníctvo k už uvedenému bytu.

Dňa 12. marca 2004 okresný súd vyzval žalovanú, aby sa vyjadrila k dôkaznému materiálu predloženému Ing. A. K. (výzva bola 7. apríla 2004 vrátená späť, pretože ju adresát neprevzal v odbernej lehote).

Dňa 26. júla 2004 bol okresnému súdu doručený nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 71/04-30 z 30. júna 2004, ktorým vyslovil porušenie základného práva Ľ. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v konaní vedenom na okresnom súde pod

sp. zn. 9 C 145/00 a zároveň prikázal okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov.

Dňa 26. júla 2004 bola zákonná sudkyňa listom podpredsedu okresného súdu pre civilný úsek požiadaná o pokračovanie v konaní.

Dňa 10. augusta 2004 okresný súd uznesením č. k. 9 C 145/00-81 zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 21. septembra 2004 sťažovateľ Ľ. K., Ing. A. K. a D. K. (ďalej aj ako „žalobcovia“) podali odvolanie proti uzneseniu, ktorým bol zamietnutý návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 22. septembra 2004 okresný súd uvedené odvolanie zaslal žalovanej na vyjadrenie.

Dňa 18. októbra 2004 sudkyňa dala úpravou kancelárii pokyn, aby na pošte reklamovala doručenie uvedenej zásielky žalovanej.

Dňa 22. októbra 2004 pošta oznámila okresnému súdu, že zásielku prevzal splnomocnenec žalovanej 20. októbra 2004.

Dňa 26. októbra 2004 bol doručený spis krajskému súdu, aby rozhodol o podaných opravných prostriedkoch. Veci bola pridelená sp. zn. 10 Cob 253/04.

Dňa 10. novembra 2004 predsedníčka senátu obchodného úseku, kde vec napadla, prípisom oznámila civilnému úseku, že vec zapísaná pod sp. zn. 10 Cob 253/04 nepatrí na rozhodnutie obchodnému úseku, lebo odvolaním bolo napadnuté predbežné opatrenie v civilnej veci. Následne bola vec zaevidovaná pod sp. zn. 6 Co 362/04.

Dňa 30. novembra 2004 okresný súd zaslal krajskému súdu podanie žalobcov doručené okresnému súdu 26. novembra 2004, ktorým žalobcovia podali „návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka na strane žalobcov do súdneho konania a žiadosť o konanie vo veci“.

Dňa 3. decembra 2004 okresný súd doručil krajskému súdu vyjadrenie žalobcov z 23. novembra 2004.

Dňa 21. apríla 2005 krajský súd uznesením č. k. 6 Co 362/04-112 zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 3. mája 2005 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 13. mája 2005 bolo uvedené uznesenie odvolacieho súdu zaslané žalobcom. Žalovanej sa toto uznesenie nepodarilo doručiť na adresu sídla uvedenú v obchodnom registri a zásielka sa okresnému súdu vrátila.

Dňa 12. júna 2005 okresný súd vyzval Štátny fond rozvoja bývania na vyjadrenie, či súhlasí s pristúpením do konania na strane žalobcov a vyzval žalovanú, aby okresnému súdu zaslala dohody o vysporiadaní vzájomných práv a povinností.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prierahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci

v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 145/00 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 362/04 dochádza k porušovaniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosti veci, správania účastníka konania a postupu súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd rovnako ako v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 71/04 konštatuje, že posudzovaná vec nie je sporom, ktorý by bolo potrebné považovať za zložitú vec, ktorá by ovplyvňovala doterajšiu dĺžku konania.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanej veci, a to v prípade sťažovateľa Ľ. K. v období od 30. júna 2004, teda od vydania nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 71/04-30, a v prípade Ing. A. K. a D. K. v období od 23. januára 2004, teda po ich pristúpení do napadnutého konania, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Pokiaľ ide o postup všeobecných súdov, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 145/00 vo vzťahu k Ing. A. K. a D. K. hodnotil za obdobie od 23. januára 2004, teda od ich pristúpenia do napadnutého konania, a vo vzťahu k Ľ. K. hodnotil za obdobie od 30. júna 2004, teda od vydania nálezu

ústavného súdu č. k. I. ÚS 71/04-30, pričom vo vzťahu ku všetkým sťažovateľom hodnotil už postup krajského súdu v celom konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 362/04.

3. 1. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 145/00, v období po 23. januári 2004, ústavný súd nezistil žiadny významný priet'ah, ktorý by bolo možné pričítať na vrub okresnému súdu. Napadnuté konanie nebolo poznačené nečinnosťou, inak ani sťažovatelia nekonkretizovali v tomto štádiu konania žiadne obdobie nečinnosti tohto súdu. Procesné úkony okresného súdu v inkriminovanom období plynulo smerovali k odstráneniu právnej neistoty navrhovateľov, čo je hlavným účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 61/98). Postup okresného súdu sa v tomto období zjavne nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné vzhľadom na predmet konania kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že hoci vo veci sp. zn. 9 C 145/00 nebol postup okresného súdu v minulosti bez priet'ahov a je nesporné, že celkové trvanie tohto konania je už pomerne dlhé, z hľadiska komplexného posúdenia inkriminovaného obdobia napadnutého konania však postup okresného súdu nemožno považovať za porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. 2. Pokiaľ ide o postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 362/04, treba konštatovať, že krajský súd bol v prvom mesiaci po nápade predmetnej veci skutočne nečinný, keď vec bola omylom zaevidovaná ako obchodná vec.

Z judikatúry ústavného súdu však vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02).

Pokiaľ sťažovatelia založili porušenie označených základných práv v konaní pred krajským súdom predovšetkým na skutočnosti, že nebola dodržaná lehota ustanovená na rozhodnutie podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, treba uviesť, že pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie

toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ak je na jednej strane všeobecný súd viazaný v zákone ustanovenými lehotami na vykonanie procesného úkonu, na druhej strane ich dodržanie nemôže mať za následok porušenie základných zásad civilného procesu, ktoré sú nevyhnutným predpokladom realizácie širšieho základného práva – práva na spravodlivý proces, ktoré majú účastníci konania zaručené v ustanoveniach siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy a v príslušných medzinárodných zmluvách o ľudských právach, ktoré majú prednosť pred zákonom (čl. 154c ods. 1 ústavy). V tomto zmysle právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a právo na spravodlivý proces nemožno stavať proti sebe ani ich od seba oddel'ovať. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (napr. I. ÚS 74/03).

V danej veci o odvolaní s'ťažovateľov vo vzťahu k návrhu na nariadenie predbežného opatrenia doručeného krajskému súdu 26. októbra 2004 odvolací súd rozhodol 21. apríla 2005 tak, že zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa názoru ústavného súdu aj za predpokladu, že konanie, ktoré s'ťažovatelia svojím návrhom na nariadenie predbežného opatrenia vyvolali, možno považovať za konanie, ktorého výsledok môže ukončiť stav právnej neistoty s'ťažovateľov, a tým naplniť účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nemožno na základe skutočností uvedených v s'ťažnosti považovať postup krajského súdu za taký, ktorý by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle citovaného článku ústavy.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2005